

woonlijk een heele nacht te veel voor een tabaksplant.

In mijn vóórlaatste jaar heb ik nog met een nieuw ongemak bij zoo'n storm kennis gemaakt, n.l. dat de rivier zoodanig bandjirde dat haar water mijne velden binnenliep. Bij het eerste stijgen kwam het de divisie-parits binnen. Daar ik de rivier nog nooit zóó hoog had gezien, meende ik dat ze haar maximum-hoogte wel bereikt had, maar neen, het water steeg nog meer. Ondertusschen had ik leege guanozakken laten halen en deze werden, met klei gevuld, gebruikt om die parits af te dammen. Maar ook dat hielp niet lang, want het water steeg tot in de velden; gelukkig begon de grond in het vijfde veld al hooger te worden, zoodat ik slechts in 4 velden rivierwater kreeg. Lang duurde dat ook niet, daar het water al weer weg was vóórdat de avond was gevallen; toch zijn er nog circa 3000 boomen aan gestorven.

En alsof er al niet genoeg te doen is, komt de administrateur ook nog kijken. De assistent moet hem de ergste schade laten zien. Spoedig verdwijnt hij gelukkig weer om elders te gaan kijken en slaat de opdracht achter om de aangerichte schade te taxeerden, een opdracht die gemakkelijker te geven is dan uit te voeren.

Men weet natuurlijk al lang hoe het er overal uitziet, dus zijn ook de gegevens voor de taxatie gemakkelijk te verzamelen. Overigens is daarvoor noodig kennis van de opbrengsten per boom, per veld, zoowel in aantal bladen als in gewicht. Getaxeerd moet dus worden het aantal verwoeste bladen per veld voor elk complex van 8 à 10 velden tusschen 2 bangsalweggetjes, en dat nog afzonderlijk voor elk zesde. Natuurlijk is 't niet goed vlak bij de weggetjes te kijken, omdat daar de schade erger is dan binnenin. Nu wordt het aantal bladen opgenomen dat van doode en gebroken boomen afkomstig is, of liever dit wordt geschat want ze zijn dan nog niet aangeregen, en ze worden maar als verloren beschouwd. Van de totale getaxeerde schade in aantal bladen wordt het vermoedelijke gewicht getaxeerd (als droog blad) en dit gedeeld door het aantal velden, waarmee dus de gemiddelde schade per veld verkregen is. Ik herinner mij nog dat mijn taxaties in de verschillende jaren uiteenliepen tusschen 45 en 75 K.G. droog blad per veld.

Zoodra de taxatie gereed is wordt het resultaat naar den beheerder gezonden. Die vermoedt dat de uitkomst veel te laag is, daar hij alleen langs de weggetjes geloopt heeft en speciaal maar de erg verwoeste punten heeft gekoken; die had dus een veel te duister inzicht in de zaken. Hij had gerekend op tegen de 2 pikoel (120 K.G.) per veld. Hij komt dus dadelijk weer aanrijden en laat zich de taxatie voorrekenen. Als hij dan ook nog hier en daar tusschen de natte tabak in de velden is geweest, begint hij toch te gelooven dat hij zich vergist heeft en verwijdert zich weer, tamelijk verheugd.

Eén voordeel heeft zoo'n storm en dat is dat ze den grond goed nat maakt en de putten voor langen tijd weer goed water hebben. Bovendien worden de rivieren schoon-gespoeld, hetgeen een zeer gunstigen invloed heeft op de beperking van besmettelijke ziekten als cholera, die bijna altijd door in zeer geringe mate heerscht in Deli, waar ze gebracht wordt uit de Bataklanden in het gebeigte.

Want in die 2 à 2½ uur tijds valt een enorme hoeveelheid water: 120 mM. is een gewone hoeveelheid, en tot meer dan 150 mM. komt voor. Hoeveel dit is, begrijpt men 't best door eene vergelijking met de gemiddelde jaarlijksche regenval in ons land: 680 mM.

TAUKEH.

DE ROODKUIF-CARDINAAL.

Dat evenals de Japansche Nachtegaal, ook de Zuid-Amerikaansche Roodkuif-Cardinaal steeds meer zijn intrek hier in ons land neemt, is begrijpelijk.

Een mooie siervogel is hij. Zijn roode opstaande kuif (mits in goede conditie) en grijze mantel met witte borst, doen hem alle eer aan. Als zangvogel neemt hij geen hooge plaats in, daar hij in zijn gefluit door vele vogels wordt overtroffen. Ook door de Japansche Nachtegaal, daar deze meer gelijke en zuiverder motieven laat hooren, terwijl het geluid van onzen roodkuif meer gelijkt op dat van een jongensfluitje — dat in den mond een zeer onregelmatig geluid voortbrengt — en bij tusschenpoozen een heel valsche noot slaakt. Toch is het gezang niet onaangenaam en hij kan, bij goed gehumeurd-zijn, daar nog al aanhoudend mee bezig zijn.

Dat deze vogels in de natuur een heerlijk schouwspel zullen opleveren is zonder twijfel. Deze vogels te zien vliegen, het hofmaken, hen te hooren fluiten, en dan in zoo'n massa, als van vinken, sijsjes, musschen enz. moet bepaald indrukwekkend zijn; 't zou ook onze bosschen nóg mooier, nóg heerlijker maken.

In een kooi met wat flinke ruimte (50 × 30 × 30 c.M.) kan men hem heel goed houden. Wenschelijk is een lijsterkooi, al is deze voor zoo'n mooie siervogel niet zoo passend; men ziet hem daarin niet zoo statig; om dit van hem te zien, is een in het vierkant getraliede kooi beter. Maar dit heeft weer zijn tegen. Van wennen is haast geen sprake, (uitzonderingen blijven hier buiten). Dat hij van nature schuw is, schijnt hij in gevangen staat niet gauw te vergeten; want bij voeding, verzorging enz., vliegt hij als een razende door de kooi en blijft dan (wat ik juist 't gevaarlijke van een getraliede kooi vind) aan de tralies hangen, wanneer niet van tijd tot tijd zijn nogal lange nagels gekort worden. Dat kan en behoeft niet te gebeuren, wanneer men hem in een zoogenaamde lijsterkooi sluit. Zijn sprong van links naar rechts op stokjes — tegen tralies springt hij niet in de beknopte kooi — maakt hem voor de huiskamer geschikt, daar hij noch kamer, noch kooi bevuilt, wat men met het tegen de tralies springen maar al te veel ziet.

Hun kostje is nogal varieerend. Het menu bevat: 1e wit zaad; 2e zonnepitten; 3e hennep; 4e haver en 5e witte giars. Maar van dit alles is zijn lievelingskost wit zaad; want van al dat andere wipt hij alles zijn eetbakje uit, uitgezonderd de hennep, die ook wel tot zijn lievelingskostje mag gerekend worden, maar niet te veel gevoederd mag worden. Tevens zorge men er voor, hem op een matige warmte te plaatsen, en aanbeveling verdient het des winters een nachtdoek over de kooi te werpen. Ook nu en dan een halve vijg is voor hem een douceurtje.

Van baden is hij evenals alle andere vogels een groote liefhebber, men kan het bakje steeds aan de kooi laten hangen, dat dan na het gebruik ververscht wordt. 's Winters kan dit niet, daar dan de vogel te kleine vluchtruimte heeft, om zich droog te vliegen. Voor vluchtkooi of voliëre gaat dit ook 's Winters beter, daar ze zich dan spoedig droog vliegen. Aan vreemde kameraadjes wenst hij zich gauw genoeg, zoodat gezelschap geen bezwaar is.

Van broeden heb ik nimmer gehoord, noch gelezen, maar ik twijfel er niet aan, dat hij bij flinke ruimte dit net zoo goed doet als andere niet-inheemsche vogels, zooals grasparkieten, tiggervinkjes, enz. Wie weet hier meer van?

De prijzen zijn nog al afwisselend. Hier betaalt men bij de handelaren f 3 à f 3.50 en soms nog wel meer. Dit berust hoofdzakelijk op het transport. Uit Zuid-Amerika worden zij bij honderden ingevoerd, waarvan op de lange

reis helaas vele aan de vreet-ziekte sterven. Dit is schade voor den koopman, die ze daarom duurder aan de markt brengt. In hun geboorteland zelf betaalt men niet meer dan f 1; bij hoeveelheden natuurlijk aanmerkelijk goedkoper.

Enige soorten cardinalen mogen niet meer vervoerd worden, daar ze door de wet beschermd worden.

Amsterdam.

J. P. v. PARREEREN.

WONINGNOOD BIJ VOGELS.

Woningnood, in den eigenlijken zin van het woord, is het niet in voldoende aantal aanwezig zijn van plaatsen, geschikt voor nestbouw. Ik heb hier dus niet op 't oog de veelal grootere en zeldzamere soorten, die in aantal verminderen of geheel verdwijnen, eenvoudig door de uitbreiding van bevolking en het in cultuur brengen van woeste gronden, waardoor hen geen rustig jachtveld meer overblijft. Deze vogels trekken zich terug, omdat de levensomstandigheden niet meer geschikt zijn.

Werkelijke woningnood kan aanwezig zijn, al zijn de andere omstandigheden ook gunstig, en veroorzaakt worden, of door het toenemen van het aantal exemplaren eener zelfde soort, of door het verminderen der nestgelegenheden. Woningnood door overbevolking komt bijv. voor bij de kauw, die ten slotte, als de andere woongelegenheden in de buurt reeds bezet zijn, haar toevlucht neemt tot konijnsholen, om daarin het nest aan te leggen. Ook bij de steenuil en de kleine boschduif is het broeden in konijnsholen waargenomen. Dat dit niet van harte gaat, bewijst wel het feit, dat het nest zich dan nog zoo dicht bij den ingang bevindt, dat de eieren van buiten goed zichtbaar zijn. Beter heeft de gewone tapuit zich reeds als aardholbewoner aangepast, hiertoe gedwongen door het ontbreken van rotsspleten in ons land.

In de steden ziet men de huismusschen hunne nesten in de takken der iepen maken, indien de andere, beter beschutte plekjes onder dakpannen, in muurspleten en muurgaten, en in holle boomen reeds bewoond zijn. In dat geval is het nest een slordige klomp hooi met zijdelingsche ingang.

De eksters in onze duinen zijn dikwijls genooddaakt, als geene hooge boomen in hun gebied voorkomen, het nest te plaatsen in meidoorn- en duindoornstruiken, soms slechts een halven meter boven den grond.

Het vellen van oude, holle boomen is oorzaak, dat roodstaartjes, meezen, boomkruipertjes enz. in verlegenheid geraten en het is juist voor deze holbewoners, dat het ophangen van nestkastjes zoo gewenscht is. Het gekraagde roodstaartje weet zich bij het ontbreken van boomgaten nog het beste te behelpen. Het nest wordt dan aangelegd onder de dorre bladeren, die tusschen de op den grond groeiende kamperfoelie-struiken opgehoopt worden, of onder een op den grond liggende lap boomschors, of tusschen dor gras aan den voet van kleine boompjes. In de dagbladen vindt men elk jaar berichten van meezennesten in brievenbussen, stijlen van hekken enz. Ik zelf vond eenmaal in de duinen een heele reeks ringmusschennesten in oude waterleidingbuizen, en menigmaal nesten van ringmusschen in oude kraaien- en eksternesten, waarvan de holte geheel met zachte stoffen opgevuld was.

Venlo

P. TESCH.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 24 Maart 1906 hield de „A. E. C.” hare 41ste bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur in „Zeemanshoop”.

Aanwezig 10 leden. De heeren de Meijere en Leefmans zijn met kennisgeving afwezig.

De heer Polak stelt ter bezichtiging eene volledige serie van de door hem saamgestelde insectencollecties, voor het onderwijs bestemd en verkrijgbaar bij gebrs. Ebert, Heerengracht 228, Amsterdam. Terwijl de heer Polak een en ander toelicht aan de hand van eene brochure, welke hij voor hen, die de verzamelingen zullen gebruiken, geschreven heeft, nemen de aanwezigen met belangstelling de collecties in oogenschouw, wat deze dan ook ten volle verdienen.

De heer Heinsius vertoont gallen van *Cynips calicis* Bgsdf., door zijn zoontje gevonden in het Vondelpark te Amsterdam. Hij maakt de aanwezigen o.a. attent op de z.g. binnengal, die zich binnen in de holle buitengal bevindt.

De heer Jaspers laat een exemplaar van den z.g. Surinaamschen Lantaarndrager zien, welks lantaarn bijzonder groot is en knoopt er een overzicht aan vast van de theoriën, die over het lichtgeven dezer dieren bestaan, welk overzicht door den heer Uyttenboogaart, die de dieren zelf in Suriname heeft waargenomen, nog wordt aangevuld.

De heer Uyttenboogaart vertoont eene *Graphoderes*-soort uit Lapland (Dytiscide), waarvan het wijfje de dekschilden met talrijke wratjes bezet heeft en, daar het mannetje deze mist, sexueel dimorph is, wat eene uitzondering op den regel bij dit genus vormt. Dezelfde spreker laat exemplaren van *Cicindela campestris* L. zien, ten deele te Luzern, ten deele te Locarno gevangen. De exemplaren van de eerstgenoemde vindplaats behooren alle tot den type, die van de laatstgenoemde alle tot de ab. *conjuncta* Dalla Torre, zoodat deze hier bepaald locale vormen schijnen te zijn.

De heer Oudemans laat een paar exemplaren voor *Anthrena clarkella* Kby. zien, van welke graafbijssoort hij reeds op 17 Maart jl. te Naarden een groot aantal voorwerpen juist uit den grond zag kruipen. Het waren alle mannetjes, doch gedurende de observatie kwam er ook een wijfje te voorschijn, terwijl nog een tweede wijfje gevonden werd door den bovensten grond ter plaatse wat los te maken. Vervolgens laat hij een pas verschenen wijfje zien van *Dasystema salicella* Hb., eene Tineïde, bij welke het mannetje gevlugeld is, het wijfje echter slechts vleugelstompjes bezit. Eindelijk eene pop van eene Kameelhalsvlieg (*Raphidia*) als larve in een vangband om een vruchtboom aangetroffen en onlangs verpopt.

De heer Mac Gillavry vertoont entomologische utensiliën, door hem van Ortner (Weenen) ontboden, o.a. keverzeven, zinken vangbakken, sleep- en waternetten en een apparaat om mierengasten in de nesten te vangen, naar Janet.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 27 Februari 1906 in de Diergaarde.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna de heer Lindemans rondgeeft *Euploea Browni* G. en S. ♂, afkomstig van Nieuw-Pommeren.

De heer Jansen bespreekt een vermoedelijk inlandsch exemplaar van *Bromus arduennensis* Kth.

De heer J. G. Zöllner brengt ter tafel eenige vlinders van *Arctia villica* L., door hem reeds vroeger als rups medegebracht.

De heer Dr. Büttiker vertoont eenige spiritus-voorwerpen, en wel een schorpioen, een skink-soort en eenige Egyptische slangen, waarover hij interessante mededeelingen doet.

De heer Buis toont een aantal zeldzame vlinders, waaronder een fraai, klein ex. van *Agrotis cursoria*.

De heer A. J. Zöllner bracht mede een gedeelte der kevers, in Zuid-Limburg gevangen in een flesch met bedorven vleesch. In tegenstelling met een vorig jaar, toen de vangst bijna uitsluitend uit vertegenwoordigers der geslachten *Silpha* en *Necrophorus* bestond, werden nu meest *Carabiden* gevangen; waaronder vermeldenswaard is *Carabus auratus* var. *contortus*. Verder werden o.m. nog gevangen *Silpha tristis*, *Necrophorus vestigator*, *Pterostichus madidus*.